

Lohjan strateginen käsikirjoitus - Kohti Suomen elinvoimaisinta seutukaupunkia 2026-2030

- hyödynnämme sijaintiamme ja kehitämme liikenneyhteyksiä
- vahvistamme Lohjan tunnettua järviluonnon, kulttuurin ja elämysten kaupunkina
- rakennamme sujuvaa ja aktivoivaa arkea toimivien palvelujen kautta
- luomme yrityksille ympäristön, johon on helppo sijoittua ja jossa on helppo toimia ja kasvaa

Yhteiset arvomme määrittelevät tapamme tehdä työtämme: uudistumme rohkeasti, teemme kestäviä valintoja, vaalimme ja vahvistamme avoimuutta ja osallisuutta. Ja ennen kaikkea, kuljemme kohti strategiassa asetettuja tavoitteita yhdessä.

Paras arjessa - Oppiva ja hyvinvoiva

Kehitämme palveluita, oppimisympäristöjä ja hyvinvoinnin rakenteita niin, että arki toimii elämäntilanteesta riippumatta. Tavoitteenamme on luoda Suomen parhaat olosuhteet asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen.

Varhaiskasvatuksen painopiste 2025-2027: Hyvinvoiva yhteisö

- **Ihmiset kokevat kuuluvansa joukkoon** – jokainen tuntee itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi sellaisena kuin on.
- **Viestintä on avointa ja rakentavaa**, ja ristiriitoja käsitellään kunnioittavasti.
- **Yhteistyö ja auttamisen halu** näkyvät arjessa – ihmiset tukevat toisiaan vaikeina aikoina ja iloitsevat yhdessä hyvistä hetkistä.
- **Osallistumismahdollisuuksia on kaikille**, ja päätöksenteko on demokraattista ja läpinäkyvää.
- **Hyvinvointi näkyy myös käytännössä** – esimerkiksi palvelut ovat saavutettavissa, ympäristö on turvallinen ja terveellinen, ja harrastus- tai oppimismahdollisuuksia on monipuolisesti.

Lisäksi

- Lukeva varhaiskasvatus - Lohjan lukutaitostrategia
- Liikkuva varhaiskasvatus - Liikunnan vuosikello
- Osaava varhaiskasvatus (digi) - Digitaaliset taitotasotavoitteet
- Kielitietoinen oppimisympäristö - Kielipeda (osio 1)

Varhaiskasvatuksen toiminnan arviointikohde (Valssi):

Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan.

2026-2027 Kolmevuotiaiden ja sitä nuorempien lasten varhaiskasvatus (valtakunnallinen otos)
2026-2027 Lapsen tuki (kaupungin oma prosessi)

Perttilän päiväkot

Niiskula 1-3v.
Nyytilä 1-3v.
Haitula 3-5v.
Sointula 3-5v.
Luontoesiopetus
Perttilän koulun esiopetusryhmä

Toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyvät tavoitteet

Yhteinen osio

Jokainen työntekijä on veloitettu perehtymään varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmaan. Lohja on myös lapsiystävällinen kunta, jokainen työntekijä on veloitettu perehtymään lasten oikeuksiin ja suorittamaan siihen liittyvän koulutuksen. Kaikessa toiminnassa aikuisen oma esimerkki ja malli ovat merkittävässä roolissa.

Tiloja käytetään joustavasti pienryhmittämällä ja toimintaa porrastamalla. Lapset ovat osallisina oppimisympäristöjen suunnittelussa, muokkaamisessa ja arvioinnissa läpi toimintavuoden. Oppimisympäristöjä muokataan joustavasti lasten tarpeiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan, huomioiden ryhmän monipuolinen kieli- ja kulttuuritausta. Oppimisympäristöjen avulla rikastamme tavoitteellisesti sekä omaehtoista että ohjattua leikkiä ja vahvistamme leikin avulla opeteltavia taitoja. Erityisesti huomioidaan ympäröivän luonnon hyödyntäminen ja jokainen ryhmä retkeilee kerran viikossa (metsässä) ympäri vuoden.

Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt tukevat lasten liikunnallisen elämäntavan edistämistä liikuntasuosittelun mukaan, tavoitteena aktiivista liikkumista minimissään 2h päivässä. Arjessa mahdollistetaan liikkuminen luomalla liikkumiseen sallivia ja innostavia mahdollisuuksia ja liikuntavälineet ovat lasten saatavilla. Vältämme pitkiä istumisjaksoja ja paikallaan oloa tauotetaan.

Jokaisella ryhmällä on käytössään tunnetaitomateriaali, joiden avulla vahvistetaan kaveri- ja tunnetaitoja. Lukutaitoon liittyviä asioita käsitellään vähintään kahdesti vuodessa varhaiskasvatuksen henkilökunnan kokouksissa. Yksiköissä luetaan päivittäin jokaiselle lapselle, mieluusti omaäänisesti. Jokaisessa yksikössä järjestetään jonkinlainen lukuhaaste tai -tempaus lukuvuosittain, näiden lisäksi osallistutaan kaupunkitasoisin tapahtumiin. Sekä lukumateriaalit että kirjallisuuspohjaiset prosessit ja tuotokset ovat esillä. Näiden lisäksi kirjastossa tai kirjastoautolla vierailaan säännöllisesti. Lukemisen tärkeyttä ja iloa tuodaan esille. Taapero tykkää tarinoista-esite jaetaan varhaiskasvatuksen kautta kaikille 2-vuotiaiden lasten huoltajille. Päiväkodit hankkivat kirjoja ja muuta innostavaa ja monipuolista luettavaa. Lasten osallistuminen kirjahankintoihin ja lukutapahtumien suunnitteluun mahdollistetaan.

Yksikötasoinen tarkennus

- Kussakin ryhmässä käytetään ryhmän tarpeisiin sopivaa tunnetaitomateriaaleja.
- Toimintaa pienryhmitetään valtaosa toiminta-ajasta.
- Lukusuunnitelman laatimisesta vastaavat lukuvastaava (Maria), sen toteuttamisesta kunkin ryhmän VO.
- Lukuvastaavat laativat suunnitelman luonnoksen joka käsitellään yhdessä henkilökunnan kanssa elokuussa. Se pannaan täytäntöön mahdollisten korjausten tai lisäysten jälkeen jatketaan edelleen aktiivisesti tavoitteet huomioiden.
- LUKUTAITOSUUNNITELMA PERTTILÄN PÄIVÄKOTI

Yhteistyöhön liittyviä käytäntöjä

Yhteinen osio

Yhteistyö perustuu luottamukseen, molemminpuoliseen kunnioitukseen, kuuntelemiseen ja perheiden erilaisten tilanteiden huomioimiseen. Yhteistyötä tehdään sekä yksilö- että yhteisötasolla. Huoltajien toiveissa korostuu kohtaamisen merkitys, avoimuus, aktiivisuus ja ajantasaisuus. Hyödynnämme arjessa haku- ja tuontitilanteissa keskustelemista sekä sähköistä viestintää. Huoltajien kanssa pidetään kaksi kertaa vuodessa esiopetuskeskustelu, jossa lapsi on mukana. Varhaiskasvatuksessa keskustelut pidetään vähintään kerran vuodessa huoltajien kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa yhteisten palaveri käytänteiden avulla. Siirtymävaiheiden osalta käytössä on yleinen ohjeistus koskien siirtymävaihetta esiopetuksesta perusopetukseen.

Yksikkötasoinen tarkennus

- Huoltajien kanssa keskustellaan päivittäin lapsen päivästä; mitä on tehnyt, mitä oppinut, mitkä asiat ovat olleet haastavia ja muusta lapsen varhaiskasvatukseen liittyvästä.
- Huoltajien palautteita, toiveita ja havaintoja kuunnellaan ja tuodaan tiimipalaveriin tai koko yksikön viikkopalaveriin käsiteltäviksi.
- Siirtymävaiheet toteutetaan kaupungin siirtoprosessin mukaisesti. Tavoitteena on, että tarvittava pedagoginen tieto siirtyy mahdollisimman kattavasti seuraavaan toimintoon.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto (koskee esiopetusta, kts. Lohjan kaupungin opiskeluhooltosuunnitelma)

Yhteinen osio

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja kaikkia niitä toimia, joilla edistetään

- oppimista, terveyttä, hyvinvointia, vuorovaikutusta sekä osallisuutta
- opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä

Jokaisessa yksikössä toimii monialainen yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR) ja ryhmän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa ja arvioida opiskeluhoillon kokonaisuutta ja erityisesti yhteisöllistä työtä omassa yksikössä. Yhteisöllisestä opiskeluhoollosta vastaa varhaiskasvatussyksikön johtaja. Yhteisöllisiin opiskeluhooltotapaamisiin kutsutaan opiskeluhoillon henkilöstö tarpeen mukaan. Tapaamisten järjestämisessä noudatetaan kaupunkitasoista ohjeistusta.

Siirtymävaihe ja yhteistyö esiopetuksesta perusopetukseen on tärkeä osa opiskeluhoolta.

Yksikkötasoinen tarkennus

- YHR toiminta ei ole käynnistynyt vielä riittävällä laajuudella yksikössämme. Tätä asiaa kehitetään ja viikkopalavereista jokin osa tullaan käyttämään tähän.

Toiminnallisen tasa-arvotyön ja yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelma

Teema / tavoite

- lapset oppivat suhtautumaan toisiin ihmisiin arvostavasti hyväksyen erilaisuuden
- Kaikilla lapsilla mahdollisuus olla osallisena ryhmän toiminnassa. Opetusjärjestelyt suunnitellaan siten, että se mahdollistaa osallisuuden.
- Myös rauhoittuminen rauhallisessa ympäristössä on tärkeää saada tarvittaessa järjestymään
- Ulkoliikuntaa kehitetään lisäämällä suunniteltuja ohjattuja aktiviteetteja, sisäliikuntaa

Kehittämistoimet, arviointi ja vastuuhenkilöt

- Tunnetaitokasvatus ja opetus arjessa jatkuvasti mukana olevana
- Aikuisen esimerkki arvostavasta kohtaamisesta on ensiarvoisen tärkeää.
- Opetusympäristön suunnittelu tavoitteita tukevaksi

- Vastuuhenkilöt VYJ ja omien ryhmiensä osalta VO:t

Suunnitelma lasten suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta

Ilmiöiden ehkäisemisen tavat, käytännön toimet ja vastuuhenkilöt

- tunnetaitokasvatus ja ohjaus käytännön tilanteissa
- Lapsia ohjataan neuvottelemaan, kuuntelemaan myös kaverin näkemyksiä, sopimaan asioista ja tekemään tarvittaessa kompromisseja.
- Vastuuhenkilöinä ovat ryhmän henkilöstö opettajan suunnitelmien mukaisesti. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii ryhmän tukena ja on mukana opetuksessa tarpeen mukaisesti. Koko yksikön osalta vastuussa on päiväkodin johtaja. Tavanomaisen henkilöstöresurssin ylittävästä lasten erityisiin tarpeisiin perustuvasta lisäresurssoinnista vastaa varhaiskasvatuspäällikkö varhaiskasvatuksen erityisopettajalta, asiantuntijalausuntojen ja yksikön esihenkilöltä saamansa tiedon perusteella.

Ilmiöihin puuttumisen tavat, käytännön toimet ja vastuuhenkilöt

- lasten toiminnan havainnointi ja ohjaus jo ennen riitojen eskaloitumista
- keskustelut siitä miltä tapahtuneet asiat tuntuivat miten tilanteen voisi korjata. Anteeksi pyytäminen on vasta silloin hyödyllistä, kun on oikeasti pahoillaan ja haluaa sovintoa.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot (vain esiopetusryhmät täyttävät)

- lapset, joilla on taipumusta voimakkaisiin tunnepurkauksiin saavat osakseen erityistä havainnointia, ohjausta ja apua tunnetilojen säätelyyn (mm. positiivista huomiota, opetellaan keinoja itsensä rauhoittamiseen, toiminnan mukauttamista tarpeet huomioiden). Tarvittaessa voidaan soveltaa rakenteellisia tukia jotka ovat ryhmäkoon pienentäminen ja erityisavustajan resursoiminen ryhmään.